

LA MAJANA

14-3-04

T(R)ÒPICS

MARCEL·LÍ BORRELL

Els Idus de març

"*Beware the ides of March*". En català del que es parla: no te'n refiïs dels idus de març. És l'advertiment de l'Endeví a Juli Cèsar -acte 1r., escena 2a.- en *Julius Caesar*, com no, de **William Shakespeare**.

Malastrugança per partida doble en el calendari romà: els idus són el 15 de març, un mes amb nom guerrer, de Mars, déu de la guerra. Poca broma. Juli Cèsar, invicte general i polític pagat de si mateix, respon: "*Els covards moren molts cops abans que llur mort arribi, el valent només una vegada (..) No, Cèsar no serà covard. El perill sap que Cèsar és més perillós encara*".

Segons conta Plutarc i Shakespeare ho dramatitza excelsament, el 15 de març Cèsar acut com si res al Capitoli, allí l'assassinen Brutus i

la colla de senadors envejosos, al peu de l'estàtua de Pompeu. Rep vint-i-tres coltellades. Té cinquanta sis anys. Demà en farà dos mil quaranta vuit del magnicidi.

Shakespeare estrena *Julius Caesar* el 1599, inaugurant el seu teatre *The Globe* vora el Tàmesi. Una de les tragèdies que Northrop Frye considera d'ordre, amb tres tipus de personatges: el d'ordre, Juli Cèsar; el rebel o usurpador, Brutus; i figures restauradores, Marc Antoni i Octavi.

A banda de disquisicions erudites, en tota la seva producció d'home de teatre més o menys compromès històricament amb el seu temps, Shakespeare sempre considera la **política** com una pràctica pura i dura, un art amb una sola finalitat: el poder. Tan amoral com l'art de

construir ponts o com una lliçó de bel canto. Deixeble avantatjat de **Niccolò Machiavelli**, Shakespeare contempla amb ulls escèptics l'implacable mecanisme de successió de prínceps i reis, de polítics ambiciosos -perdó pel pleonasma!- i de clergues àvids de béns terrenals.

Uns i altres saben que la política no és més que l'art d'aconseguir i mantenir el poder. Com sigui. Brutus i Marc Antoni ho practiquen molt bé en l'escena dels discursos fúnebres. Mestres en l'art de la retòrica, manipulen el poble en temps rècord: Brutus en cinc minuts; segon en el torn d'intervenció, Marc Antoni en deu arrasa.

Que per a William Shakespeare el poble és tan sols matèria de la història, mai l'actor. Avui és **14-M**. Un dia del poble. Els Brutus i Marcs Antonis ja han parlat. Maldestres. Ara ens toca a nosaltres. I fer-los fora del Parlament. Compte però amb demà, els idus de març...